

Vaše ekselencije, uvaženi gosti, dame i gospodo,

Drago mi je što mogu da vas pozdravim u ime Ministarstva nauke Crne Gore. Bila sam jako zadovoljna i počastvovana kada je prije dva mjeseca predsjednik novoformiranog Podgoričkog kluba, g. Vujanović, predložio da nauka i inovacije budu kamen temeljac i prva tema u okviru koncepta Podgoričkog kluba „Novi narativ za Zapadni Balkan – Vizija 2030“.

U Evropskoj Uniji postoji snažna tendencija da se nauci pripíše funkcija kreiranja inovacija, ne samo zbog globalne konkurentnosti, već i u cilju nošenja sa sadašnjim globalnim društvenim izazovima, što je još i važnije. Zemlje Zapadnog Balkana veoma su svjesne benefita takvog pristupa i ulažu dosta napora u pravcu transformisanja svojih privreda u one koje su zasnovane na znanju i koje su globalno konkurentne. Međutim, to nije lak proces.

Zbog nedavne prošlosti u regionu Jugoistočne Evrope, sve ekonomske i naučne aktivnosti u regionu jako su usporile. Kao rezultat, region još od tada pogađaju snažan odliv mladih ljudi, nizak nivo investicija u istraživanje i razvoj, slaba povezanost nauke i industrije, nedostatak konkurentnih istraživačkih infrastruktura velikog obima i mnogi drugi problemi. Iz tog razloga, između ovog dijela Evrope i njenog ostatka kreiran je veliki jaz. Nasuprot takvoj situaciji, nekada u prošlosti pomenuti region imao je intenzivan tehnološki razvoj te je u predmetnoj oblasti davao značajan naučni doprinos na evropskom nivou.

Proces integracija u Evropski istraživački prostor i Uniju inovacija donosi regionu Zapadnog Balkana nove izazove i prilike koje bi se najdjelotvornije mogle realizovati i apsorbovati putem regionalne i međunarodne saradnje. Kako bismo smanjili postojeći jaz i povratili sjajnu tradiciju koju smo imali u prošlosti, našem regionu potrebna je i snažna podrška glavnih aktera iz Evropske Unije i drugih organizacija i institucija.

Iz tog razloga veliko mi je zadovoljstvo što smo se danas ovdje okupili s predstavnicima Savjeta za regionalnu saradnju (RCC), Evropske komisije (EK) – Generalnog direktorata za istraživanje i inovacije (DG RTD), Savjeta Evrope, Berlinskog procesa – Zajedničke naučne konferencije, Evropskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) i Evropske organizacije za nuklearno istraživanje – CERN. Svi oni mogu podijeliti svoju viziju s nama, predstavljajući nam mnoge različite instrumente podrške za Zapadni Balkan.

Posebnu zahvalnost dugujem svojim kolegama ministrima i njihovim predstavnicima na tome što su prihvatili poziv za razmjenu stavova i zajedničko razmatranje buduće zajedničke vizije jačanja istraživanja i inovacija u našem regionu. Činjenica da dijelimo zajedničke strateške prioritete, ali i izazove i probleme, otvara veliki prostor za planiranje zajedničkih regionalnih aktivnosti, programa i projekata koji bi nam mogli pomoći da nastavimo tekuće reforme na efikasniji i pametan način. Štoviše, kako bi istinski postala novi narativ, potrebno je da ta vizija bude dobro artikulirana u različitim vladinim politikama, kao i u sektorima obrazovanja, medija i u drugim javnim domenima. Mislim da je to lijepo formulisao komesar Moedaš kada je, govoreći o budućim misijama istraživanja u EU, rekao sljedeće: „Želimo da evropski građani razgovaraju o nauci čak i prilikom susreta na ulici!“. I mi želimo isto to u našem regionu!

Moramo učiti iz najboljih praksi i uspješnih priča te zbog toga dugujemo veliku zahvalnost predstavnicima istraživačkih i inovativnih institucija iz EU i regiona na njihovoj spremnosti da podijele s nama svoja iskustva u pogledu uspješne tranzicije ka ekonomijama zasnovanim na znanju, što bi nam moglo omogućiti da bolje upravljamo procesom i kreiramo funkcionalne ekosisteme istraživanja i inovacija.

Na kraju, zahvalnost dugujemo i uvažanim gostima na tome što su prihvatili poziv i prepoznali značaj okupljanja oko tako važne teme kao što je „nauka i inovacije“.

Ključ uspjeha leži u pronalasku našeg zajedničkog puta ka ekonomiji zasnovanoj na znanju. Stoga, uvjeren sam da možemo postići više i bolje te na taj način postati ravnopravni partneri našim evropskim kolegama!